

slag, som nu forelægges, med stor Tilfredsstillelse, efter at de har kæmpet sig frem til i nogen Tid at have haft den ledende Stilling i Landets politiske Liv, har kunnet høre en Tale som den, det ærede 6te Medlem for Maribo Amt holdt, baade om den konservative Politik's Fejlgreb i de politiske Spørgsmaal og om de Fejlgreb, som han mener nu forhaabentlig at have afværget i den økonomiske Politik. Jeg vil haabe, at det ærede Medlems Opfattelse maa vise sig at være rigtig, at han og hans Parti har afværget disse Fejlgreb, og at ikke Fejlgrebene paa et andet Sted i denne høje Rigsdag vil vinde frem til et saadant Liv, at de vil kunne kvæle denne Lovgivning. Med dette Ønske vil jeg ledsage Lovforslaget, naar det forlader dette høje Ting.

Korsgaard: Til den ærede Ordfører (*Gunnar Fog-Petersen*) skal jeg kun tillade mig at sige, at det glæder mig, at Ordføreren ogsaa mener, at de store Virksomheder har deres Berettigelse. Om Lovgivningen, saaledes som den er udformet, er farlig eller ikke, afhænger efter mine Begreber i højeste Grad af, om denne Lovgivning vil forhindre, at saadanne Virksomheder, forsaavidt de er naturlige, vil opstaa, efter at denne Lovgivning har fundet Sted. Fra Kredse, som jeg tror har noget mere Føling med de Industrier, der nu en Gang maa sætte sig i Spidsen for noget saadant, end jeg tror, den ærede Ordfører har, er det gjort gældende, at denne Lov vil virke meget skadeligt, og det forekommer mig, at man ikke bør overse dette Moment, som efter mine Begreber kan være af en farlig Indfyldelse for Samfundet.

Til den ærede Indenrigsminister, som sagde, at det her ikke drejer sig om frie Erhverv, vil jeg tillade mig at sige, at det er jo netop det, som er Svagheden ved hele Lovforslaget, at det ikke skiller noget bestemt ud, alt er i og for sig flydende, et Erhverv ved ikke, om det kommer ind under dette eller hint, om det kan betragte sig selv som et frit Erhverv, eller om det vil blive betragtet som monopoliseret. Det er netop en af de Ting, mit Partis Medlemmer har tilstræbt at faa klargjort saa meget som muligt.

Hvad angaar den Uro, der eventuelt kan skabes om en Virksomhed, saa behøver det jo ingenlunde at være saaledes, at det er Virksomheden selv, der fremkalder denne Uro, paa den Maade at forstaa, at Virksomheden tager en for stor Fortje-

neste. Det kan simpelthen være saaledes, at Virksomheden maaske paa Grund af en fortrinlig Ledelse — og Ledelsen er i større Virksomheder langt, langt det afgørende — tjener forholdsvis meget i Forhold til den Kapital, der er indskudt i Virksomheden. Det er ganske utvivlsomt efter mange Udtalelser fra forskellig Side, at et saadant stort Udbytte i og for sig uden Hensyn til, om det er et fuldt legitimt Udbytte eller ikke, vil skabe Uro, og saa kommer man maaske ind paa Systemer som det, den overordentlige Kommission ved en enkelt Løjlighed er kommet til, og som efter min Mening er fuldstændig dræbende for det frie Erhverv, nemlig dette, at en Virksomhed kun maa tjene 10 pCt. af Bruttoomsætningen. Dette vil jo i Virkeligheden sige, at den paagældende Virksomhed interesseres i at producere saa dyrt som muligt, men dette er efter mine Begreber det mest samfundsskadelige, man overhovedet kan indlade sig paa, og noget sligt er det, jeg befrygter ogsaa vil kunne blive Følgen af dette Lovforslags Bestemmelser.

Fraenkel: Jeg tror, ærede Medlemmer vil give mig Ret i, at nu begynder Diskussionen egentlig først at blive interessant, og nu skal den slutte. Det er i god Samklang med, hvad der er min urokkelige Overbevisning, at denne Sag rækker uendelig langt udover, hvad et Udvalg eller et Par enkelte Diskussioner her i Salen kan spænde over. Dens naturlige forbedrende Forum er og bliver en Kommission. Det er noget, jeg har paavist tilstrækkeligt i Forgaars igennem Referater af den engelske Kommissionsbetænkning, der giver Udtryk for den samme Opfattelse der, hvor Sagen jo hænger ganske anderledes over Hovedet paa dem, end den gør her i Landet. Den ærede Ordfører mente, at vi havde lært af Krigen, at en Lovgivning som denne var en Nødvendighed. Jeg ved naturligvis ikke, hvor meget det ærede Medlem havde lært før Krigen, men mangfoldige andre Mennesker her i Landet og andetsteds vidste længe før Krigen, at en Udvikling af denne Art var i fuld Gang, var uopholdelig og krævede, at Samfundet tog Stilling til den, noget, som det ærede Medlem ogsaa længe før Krigen kunde have vidst, allerede af den Grund, at det er en Nødvendighed, at Samfundet nu en Gang bevæger sig fra Driftsform til Driftsform, og hver Gang en ny Driftsform kommer op og bliver ledende i et Samfund, forandrer dette Samfund sig, der